

PREVERJANJE VELJAVNOSTI ARGUMENTOV Z METODO PROTIPRIMEROV OZ. LOGIČNE ANALOGIJE

Logična analogija je uporabna metoda za preverjanje veljavnosti argumentov, predvsem silogizmov. Pri tej metodi iščemo primer argumenta, ki je po obliki enak izvirnemu argumentu in je tak, da so njegove premise resnične, sklep pa očitno neresničen. Ker je veljavnost argumenta opredeljena s tem, da se ne more zgoditi, da bi iz resničnih premis sledil neresničen sklep, je najdeni primer pokazatelj tega, da je tudi izvirni argument (oz. njegova logična forma) neveljaven.

Postopek:

Ali je argument A veljaven?

Najprej razberi logično obliko argumenta A.

Uprimerjaj obliko z različno vsebino, išči argumente, ki so podobni argumentu A v tem, da imajo enako obliko.

Ali obstaja uprimerjenje oblike, v kateri so premise očitno resnične, sklep pa očitno napačen?

Če je odgovor DA, je začetni argument A neveljaven. (Šuster, *Moč argumenta*, str. 118.)

Vaja: Uporabi logično analogijo oz. metodo protiprimerov in za spodnje primere pokaži, ali je argument veljaven ali neveljaven.

<1> Nekateri ljudje so nepošteni. Vsi trgovci so ljudje. Torej je gotovo nekaj trgovcev nepoštenih.

rešitev:

Oblika: Nekateri L so N. Vsi T so L. Torej, nekaj T je N.

Protiprimer:

Nekatere živali (L) so sesalci (N). – resnična premisa

Vse žuželke (T) so živali (L). – resnična premisa

Torej so nekatere žuželke (T) sesalci (N). – neresničen sklep

Argument je neveljaven.

<2> Vsi tovornjaki so vozila. Nekatera vozila niso zelene barve. Torej, nekateri tovornjaki niso zelene barve.

rešitev:

Oblika: Vsi T so V. Nekatera V niso Z. Torej, nekateri T niso Z.

Protiprimer: Vsi enakostranični trikotniki so trikotniki. Nekateri trikotniki niso enakokraki trikotniki. Torej, nekateri enakostranični trikotniki niso enakokraki trikotniki. (Argument je neveljaven.)

Vaja 2

<3> Nekateri vegetarijanci jedo mlečne izdelke. Sir je mlečni izdelek. Torej nekateri vegetarijanci jedo sir.

<4> Vsi politiki so ljudje. Nekateri ljudje so podkupljivi. Nekateri politiki so podkupljivi.

<5> Nekatere ure niso poceni. Vsa poslovna darila našega podjetja so ure. Torej, nekatera darila našega podjetja niso poceni.

<6> Ljudje niso plazilci in plazilci niso pokriti s perjem. Torej noben človek ni pokrit s perjem.

<7> Kdorkoli rad spremlja formulo ena, ima rad šport. Nekateri vplivni ljudje imajo radi šport. Torej, nekateri vplivni ljudje radi spremljajo formulo ena.

<8> Nekateri filozofi so bradati. Ker so vsi fenomenologi filozofi, iz tega sledi, da so torej nekateri fenomenologi bradati.

<9> Vsi kapitalisti zagovarjajo privatno lastnino. Noben komunist ni kapitalist, torej noben komunist ne zagovarja privatne lastnine.

<10> Vsi knjige so zanimive. Nekatere zanimive stvari so dragocene. Torej so nekatere knjige dragocene.

<11> Nekateri učenci šole so taborniki. Nekateri taborniki so pogumni. Torej so nekateri učenci šole pogumni.

<12> Noben previden voznik ni nevaren voznik. Vsi nevarni vozniki so neodgovorni člani skupnosti. Torej noben previden voznik ni neodgovoren član skupnosti.

<13> Vsi po krivici obsojeni so upravičeni do odškodnine. Noben zločinec ni obsojen po krivici. Torej noben zločinec ni upravičen do odškodnine.

<14> Noben Slovenec ni Eskim. Nekateri Eskimi so znajo loviti ribe. Torej, nekateri Slovenci ne znajo loviti rib.

<15> Nekateri študijski predmeti so neuporabni. Vse zastarele stvari so neuporabne. Torej so nekateri študijski predmeti zastareli.

<16> Nekatere javne službe so dobro plačane. Ker so vsi ministri v javnih službah, iz tega sledi, da so torej nekateri ministri dobro plačani.